Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2015. gada 16. jūlijā *

Apelācija — Dempings — Dažu veidu alumīnija folijas, kuras izcelsme ir Armēnijā, Brazīlijā un Ķīnā, imports — Armēnijas Republikas pievienošanās Pasaules Tirdzniecības organizācijai (PTO) — Regulas (EK) Nr. 384/96 2. panta 7. punkts — Saderība ar Nolīgumu par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tirdzniecību un tarifiem (VVTT) VI panta īstenošanu

Lieta C-21/14 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2014. gada 16. janvārī iesniedza

Eiropas Komisija, ko pārstāv *J.-F. Brakeland*, *M. França* un *T. Maxian Rusche*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

ko atbalsta

Eiropas Parlaments, ko pārstāv *D. Warin* un *A. Auersperger Matić*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

pārējie lietas dalībnieki:

Rusal Armenal ZAO , Erevāna (Armēnija), ko pārstāv *B. Evtimov*, advokāts,

prasītāja pirmajā instancē,

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *S. Boelaert* un *J.-P. Hix*, pārstāvji, kuriem palīdz *B. O'Connor*, *solicitor*, un *S. Gubel*, advokāts, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], E. Juhāss [*E. Juhász*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Safjans [*M. Safjan*], D. Švābi [*D. Šváby*], M. Bergere [*M. Berger*], A. Prehala [*A. Prechal*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] (referents) un K. Likurgs [C. Lycourgos],

* Tiesvedības valoda – angļu.

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 10. februāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2015. gada 23. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar apelācijas sūdzību Eiropas Komisija lūdz Tiesu atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2013. gada 5. novembra spriedumu *Rusal Armenal*/Padome (T-512/09, EU:T:2013:571, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru tā atcēla Padomes 2009. gada 24. septembra Regulu (EK) Nr. 925/2009, ar ko piemēro galīgu antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumu, kurš noteikts tādas dažu veidu alumīnija folijas importam, kuras izcelsme ir Armēnijā, Brazīlijā un Ķīnas Tautas Republikā (OV L 262, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētā regula"), ciktāl šī regula attiecas uz *Rusal Armenal ZAO* (turpmāk tekstā – "*Rusal Armenal*").

Atbilstošās tiesību normas

PTO tiesības

2 Ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.), Eiropas Savienības Padome apstiprināja Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu, kas parakstīts Marakešā 1994. gada 15. aprīlī, kā arī šī līguma 1., 2. un 3. pielikumā esošos līgumus (turpmāk tekstā visi kopā – "PTO līgumi"), tostarp 1994. gada Vispārējo vienošanos par tarifiem un tirdzniecību (OV 1994, L 336, 11. lpp.; turpmāk tekstā – "VVTT 1994"), kā arī Nolīgumu par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VI panta īstenošanu (OV 1994, L 336, 103. lpp.; turpmāk tekstā – "Antidempinga nolīgums").

VVTT 1994

3 VVTT 1994 VI panta 1. punktā ir noteikts:

"Līgumslēdzējas puses atzīst, ka dempings, kura gadījumā vienas valsts produkti tiek piedāvāti tirdzniecībai otrā valstī, par cenām, kas ir zemākas nekā produktu normālā vērtība, ir nosodāms, ja tas rada vai draud radīt materiālu kaitējumu līgumslēdzējas puses teritorijā izveidotajai industrijai vai arī materiāli kavē iekšzemes industrijas izveidošanos. Šis pants nosaka, ka produkts ir piedāvāts tirdzniecībai importētājā valstī par zemāku cenu nekā tā normālā vērtība, ja produkta, kas tiek eksportēts no vienas valsts uz otru, cena:

a) ir mazāka nekā salīdzinoši cena parastā tirdzniecības procesā tādam pašam produktam, kad tas paredzēts patērēšanai eksportētājā valstī,

[..]."

4 Otrajā papildu nosacījumā par VVTT 1994 VI panta 1. punktu, kas ir tā I pielikumā, ir noteikts:

"Ar šo tiek atzīts, ka gadījumā, ja tiek importēts no valsts, kurai ir pilnīgs vai būtisks tās tirdzniecības monopols un kur visas cenas ir fiksējusi valsts, var rasties īpaši sarežģījumi, nosakot cenas salīdzinājumu 1. paragrāfa kontekstā. Šādos gadījumos līgumslēdzējas puses var uzskatīt par nepieciešamu ņemt vērā iespēju, ka tieša cenu salīdzināšana ar šādas valsts iekšzemes cenām ne vienmēr būs pielietojama."

Antidempinga nolīgums

5 Antidempinga nolīguma 2. pantā "Dempinga noteikšana" ir noteikts:

"2.1. Šī līguma nozīmē prece tiek uzskatīta par realizētu dempinga apstākļos, t.i., par tādu, kura tiek realizēta citas valsts tirdzniecībā zem savas normālās vērtības, ja eksporta cena precei, kura tiek eksportēta no vienas valsts uz citu, ir zemāka par salīdzinošo cenu parastajā tirdzniecības apritē līdzīgām precēm, ja tās paredzētas patēriņam eksportētāja valstī.

2.2. Ja nenotiek līdzīgas preces realizācija parastajā tirdzniecības apritē eksportētājas valsts iekšējā tirgū vai ja sakarā ar noteiktu situāciju tirgū vai zemu pārdošanas apjomu eksportētājas valsts iekšējā tirgū [..] šāda pārdošana neļauj veikt pienācīgu salīdzināšanu, dempinga starpība (marža) tiek noteikta, salīdzinot ar līdzīgas preces salīdzinošajām cenām, kad tā tiek eksportēta uz attiecīgo trešo valsti, ar noteikumu, ka šī cena ir reprezentatīva, vai ar ražošanas izmaksām izcelsmes valstī, pieskaitot pienācīgu administratīvo, realizācijas un vispārējo izmaksu un peļņas summu.

[..]

2.7. Šis pants neierobežo 1994. gada VVTT I pielikuma VI panta 1. paragrāfa otro papildu noteikumu."

Savienības tiesības

Pamatregula

6 Pamatlietas faktisko apstākļu laikā tiesību normas, kas regulēja Eiropas Savienības veiktos antidempinga pasākumus, bija iekļautas Padomes 1995. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 384/96 par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalstis (OV 1996, L 56, 1. lpp.), kas pēdējoreiz grozīta ar Padomes 2005. gada 21. decembra Regulu (EK) Nr. 2117/2005 (OV L 340, 17. lpp.; turpmāk tekstā – "Pamatregula"). Pamatregula tika aizstāta ar Padomes 2009. gada 30. novembra Regulu (EK) Nr. 1225/2009 par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalstis (OV L 343, 51. lpp.).

7 Pamatregulas preambulas 5. un 7. apsvērumi ir izteikti šādā redakcijā:

"(5) tā kā jaunais nolīgums par dempingu, proti, [Antidempinga nolīgums] ietver jaunus, sīkākus noteikumus jo īpaši attiecībā uz dempinga aprēķināšanu, izmeklēšanas uzsākšanu un veikšanu, ietverot faktu konstatēšanu un apstrādi, pagaidu pasākumu ieviešanu, antidempinga nodevu ieviešanu un iekasēšanu, antidempinga pasākumu ilgumu un pārskatīšanu un sabiedrības informēšanu par antidempinga lietu izmeklēšanu un, ņemot vērā izmaiņu apjomu, kā arī, lai nodrošinātu jauno noteikumu pienācīgu un pārskatāmu piemērošanu, jauno nolīgumu formulējumi ir pēc iespējas jāievieš Kopienas tiesību aktos;

[..]

(7) tā kā, nosakot normālo vērtību valstīs, kurās nav tirgus ekonomikas, ir racionāli ieviest noteikumus, lai šim nolūkam varētu izvēlēties atbilstīgu trešo valsti ar tirgus ekonomiku, un, ja nav iespējams atrast piemērotu trešo valsti, paredzēt, ka normālo vērtību var noteikt, izmantojot jebkuru citu piemērotu metodi."

8 Šīs regulas 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka preci "uzskata par dempinga preci, ja to eksportē uz Kopienu par cenu, kas parastās tirdzniecības operācijās eksportētājvalstī ir zemāka, salīdzinot ar līdzīgas preces cenu".

9 Lai konstatētu dempingu, Pamatregulas 2. panta 1.–7. punktā bija paredzēti normālās vērtības aprēķina noteikumi. Lai gan atbilstoši šīs regulas 2. panta 1. punktam normālo vērtību parasti noteica, pamatojoties uz cenām, kādas ir maksātas eksportētājvalstī, šī panta 7. punktā ir paredzēts, ka, ja preci importē no valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas, izmanto tā saukto "analogo valstu" metodi. Atbilstoši šai pēdējai minētajai normai:

"a) Ja preci importē no valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas, [(Albānija, Armēnija, Azerbaidžāna, Baltkrievija, Gruzija, Ziemeļkoreja, Kirgizstāna, Moldova, Mongolija, Tadžikistāna, Turkmenistāna un Uzbekistāna)], normālo vērtību nosaka, pamatojoties uz cenu vai salikto vērtību kādā trešā valstī ar tirgus ekonomiku, vai uz cenu, par kādu šī trešā valsts pārdod preces uz citām valstīm, ietverot Kopienu, vai, ja tas nav iespējams, izmantojot jebkuru citu saprātīgu pamatu, ietverot cenu, kāda Kopienā ir samaksāta vai tiks maksāta par līdzīgu preci, – ja nepieciešams, šo cenu koriģē, ietverot saprātīgu peļņas procentu.

[..]

b) veicot antidempinga izmeklēšanu attiecībā uz importu no Ķīnas Tautas Republikas, Vjetnamas un Kazahstānas, kā arī no tādām valstīm bez tirgus ekonomikas, kas ir PTO dalībvalstis, līdz ar izmeklēšanas sākšanas dienu normālo vērtību nosaka atbilstīgi 1. līdz 6. punktam, ja, pamatojoties uz pienācīgi argumentētiem iesniegumiem, ko iesniedz viens vai vairāki izmeklēšanai pakļauti ražotāji, un saskaņā ar c) apakšpunktā minētiem kritērijiem un procedūrām iespējams pierādīt, ka konkrētie ražotāji attiecībā uz līdzīgu produktu ražošanu un pārdošanu darbojas gandrīz pilnīgas tirgus ekonomikas apstākļos. Ja to nav iespējams veikt, tad piemēro saskaņā ar a) apakšpunktu paredzētos noteikumus.

c) Saskaņā ar b) apakšpunktu pieprasījum[ā] [..] ir jābūt pietiekamiem pierādījumiem par to, ka ražotājs darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, tas ir, ja:

— uzņēmumu lēmumi par cenām, izmaksām un ieguldījumiem, piemēram, ietverot izejvielas, tehnoloģiju un darbaspēka izmaksas, produkcijas izlaidi, realizāciju un investīcijām, tiek pieņemti, reaģējot uz tirgus informāciju, kas atspoguļo pieprasījumu un piedāvājumu, bez valsts nozīmīgas iejaukšanās šai sakarā, un lielāko ieguldījumu izmaksas būtībā atspoguļo tirgus vērtības,

— uzņēmumiem ir viens skaidrs grāmatvedības pamatdokumentu kopums, kuram veic neatkarīgu auditu saskaņā ar starptautiskajiem grāmatvedības standartiem un ko piemēro visās jomās;

— uzņēmumu ražošanas izmaksas un finansiālo stāvokli neietekmē nozīmīgi izkropļojumi, kas mantoti no agrākās sistēmas, kurā nebija tirgus ekonomikas, jo īpaši attiecībā uz aktīvu nolietojumu, citiem norakstījumiem, bartera darījumiem un samaksu, kompensējot parādus,

— uz attiecīgajiem uzņēmumiem attiecas tiesību akti par bankrotu un īpašumtiesībām, kas garantē juridisku noteiktību un uzņēmumu darbības stabilitāti,

un

— valūtas konvertēšanu veic atbilstīgi tirgus kursam.

[..]"

10 Atbilstoši Pamatregulas 9. panta 5. punktam, ja tiek piemērots Pamatregulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunkts, var tikt noteikta individuāla nodeva katram eksportētājam, kas atbilst Pamatregulas 9. panta 5. punktā norādītajiem nosacījumiem.

Regula (EK) Nr. 2238/2000

11 Padomes 2000. gada 9. oktobra Regulas (EK) Nr. 2238/2000, ar ko groza Regulu Nr. 384/96 (OV L 257, 2. lpp.), preambulas 3.–6. apsvērumā ir noteikts:

"(3) [Pamatregulas] 2. panta 7. punktā sacīts, ka [..] normālo vērtību var noteikt atbilstīgi noteikumiem, ko piemēro tirgus ekonomikas valstīm, ja var pierādīt, ka viens vai vairāki ražotāji darbojas gandrīz pilnīgas tirgus ekonomikas apstākļos, vajadzības gadījumā veicot izmeklēšanu attiecībā uz konkrēto produktu ražošanu un pārdošanu.

(4) Reformu process [..] Vjetnamā un Kazahstānā būtiski mainījis šo valstu tautsaimniecības, un izveidojušies daudzi uzņēmumi, kas darbojas gandrīz pilnīgas tirgus ekonomikas apstākļos. Minētajās [..] valstīs vairs nav tādu tautsaimniecības apstākļu, kas pamatotu analogo valstu metodes izmantošanu.

(5) Būtu lietderīgi pārskatīt Kopienas antidempinga praksi, ņemot vērā jaunos ekonomikas apstākļus [..].

(6) Tāpat būtu lietderīgi līdzīgu ievešanas režīmu attiecināt arī uz [PTO] dalībvalstīm, tiklīdz tiek sāktas attiecīgas antidempinga izmeklēšanas."

Tiesvedības priekšvēsture

12 *Rusal Armenal* ir sabiedrība, kas ražo un eksportē alumīnija izstrādājumus un kopš 2000. gada ir reģistrēta Armēnijā.

13 Pēc sūdzības, kas tika iesniegta 2008. gada 28. maijā, Komisija uzsāka antidempinga procedūru par dažu veidu alumīnija folijas, kuras izcelsme ir Armēnijā, Brazīlijā un Ķīnas Tautas Republikā, importu. *Rusal Armenal* ir apstrīdējusi Pamatregulas 2. panta 7. punkta piemērojamību šajā lietā, it īpaši ņemot vērā Armēnijas Republikas pievienošanos 2003. gada 5. februārī Līgumam par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu, kas parakstīts Marakešā 1994. gada 15. aprīlī. Turklāt *Rusal Armenal* ir lūgusi tai piešķirt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, statusu (turpmāk tekstā – "TER statuss") vai piešķirt tai individuālu režīmu Pamatregulas 9. panta 5. punkta izpratnē.

14 2009. gada 7. aprīlī Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 287/2009, ar ko piemēro pagaidu antidempinga maksājumu tādas dažu veidu alumīnija folijas importam, kuras izcelsme ir Armēnijā, Brazīlijā un Ķīnas Tautas Republikā (OV L 94, 17. lpp.). Turcija tika noteikta kā analogā valsts, lai aprēķinātu normālo vērtību attiecībā uz ražotājiem eksportētājiem, kuriem varētu netikt piešķirts TER statuss.

15 Attiecībā uz TER statusa piešķiršanu *Rusal Armenal* Komisija vispirms norādīja, ka Armēnijas Republika nevar tikt uzskatīta par valsti ar tirgus ekonomiku, jo tā ir minēta pamatregulas zemsvītras piezīmē, uz kuru ir atsauce šīs regulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunktā. Tālāk Komisija norādīja, ka *Rusal Armenal* neatbilst grāmatvedības un ražošanas izmaksu kritērijiem, kuri ir minēti Pamatregulas

2. panta 7. punkta c) apakšpunkta otrajā un trešajā ievilkumā. Attiecībā uz dempinga starpības aprēķinu Komisija uzskatīja, ka *Rusal Armenal* atbilst kritērijiem, lai tai tiktu piemērots individuālais režīms.

16 2009. gada 24. septembrī Padome pieņēma apstrīdēto regulu, kurā tā apstiprināja šo Komisijas vērtējumu. Konkrētāk, kas attiecas uz secinājumu, ka *Rusal Armenal* nebūtu piešķirams TER statuss, šīs regulas preambulas 20. apsvērumā ir noteikts, ka "Armēnija ir tieši minēta pamatregulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunkta zemsvītras piezīmē kā viena no valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas", ka "režīms attiecībā uz ražotājiem eksportētājiem valstīs, kurās nav tirgus ekonomikas un kuras ir PTO biedres, ir izklāstīts 2. panta 7. punkta b) apakšpunktā" un ka "šajā izmeklēšanā tika pilnībā ievēroti šie noteikumi".

17 Šādos apstākļos atbilstoši apstrīdētās regulas 1. panta 2. punktam attiecībā uz dažu veidu alumīnija preču, ko ražojusi *Rusal Armenal*, importu tika noteikta galīgā antidempinga maksājuma likme 13,4 %.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

18 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2009. gada 21. decembrī, *Rusal Armenal* lūdza atcelt apstrīdēto regulu.

19 Prasības pamatojumam *Rusal Armenal* izvirzīja piecus pamatus. Vispārējā tiesa pārbaudīja vienīgi pirmo pamatu – iebildi par prettiesiskumu, kas norādīta atbilstoši LESD 277. pantam un kas pamatota ar to, ka, piemērojot Pamatregulas 2. panta 7. punktu, ir pārkāpts šīs regulas 2. panta 1.–6. punkts, kā arī Antidempinga nolīguma 2.1. un 2.2. pants, – un tādēļ tam ir nozīme šajā apelācijā.

20 Šajā pirmajā pamatā, lai pamatotu Savienības tiesas iespēju pārbaudīt Antidempinga nolīguma 2. panta tiesiskumu, *Rusal Armenal*, vienlaicīgi uzsverot, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai šāda iespēja ir, ja Savienības tiesību aktā skaidri ir veikta atsauce uz konkrētām PTO līgumu normām vai ja Savienība ir vēlējusies izpildīt īpašu pienākumu, ko tā uzņēmusies PTO ietvaros, norādīja, ka šīs regulas preambulas 5. apsvērumā ir norāde uz šo nolīgumu un ka pati regula tika pieņemta, lai Savienības tiesībās ieviestu starptautiskos pienākumus, kas ir Savienības iestādēm atbilstoši šim Antidempinga nolīguma pantam.

21 Būtībā *Rusal Armenal* paskaidroja, ka atkāpe, kas noteikta Pamatregulas 2. panta 7. punktā, tai nav piemērojama, jo šī atkāpe neatbilstot Antidempinga nolīguma 2.7. pantam, lasot to kopsakarā ar Otro papildu nosacījumu par VVTT 1994 VI panta 1. punktu, kas ir tā I pielikumā. Nosakot pēdējos minētajos noteikumos neparedzētu atkāpi importam no Armēnijas, Pamatregulas 2. panta 7. punktā esot pārkāpts Antidempinga nolīguma 2.1. un 2.2. panta vispārējais režīms attiecībā uz dempinga noteikšanu.

22 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa pieņēma pirmo prasības pamatu un tādēļ atcēla apstrīdēto regulu, ciktāl tā skāra *Rusal Armenal*.

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

23 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2014. gada 24. aprīļa lēmumu Eiropas Parlamentam tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.

24 Komisijas un Padomes prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu;

— noraidīt pirmo pamatu, kas norādīts Vispārējā tiesā;

— nodot lietu atpakaļ izskatīšanai Vispārējā tiesā, lai tā lemtu par prasības otro līdz piekto pamatu, un

— atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

25 *Rusal Armenal* lūdz noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest Komisija un Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

26 Apelācijas sūdzības pamatojumam Komisija izvirza trīs pamatus.

Par pirmo pamatu – Vispārējā tiesa ir lēmusi ultra petita

Lietas dalībnieku argumenti

27 Ar pirmo pamatu Komisija norāda, ka pārsūdzētajā spriedumā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, jo Vispārējā tiesa ir lēmusi par iebildi par prettiesiskumu, kas attiecas uz Pamatregulas 2. panta 7. punktu un ko *Rusal Armenal* norādīja prasības pieteikumā pirmajā instancē.

28 Kā uzskata Komisija, *Rusal Armenal* ir atteikusies no šīs iebildes par prettiesiskumu replikas rakstā pirmajā instancē, tādēļ tās prasības Vispārējā tiesā pirmā pamata saturs attiecas tikai uz Padomes pieļauto atbilstošas interpretācijas principa pārkāpumu.

29 *Rusal Armenal* apstrīd Komisijas argumentāciju.

Tiesas vērtējums

30 Ir jānorāda, ka visu apsvērumu, kurus *Rusal Armenal* iesniegusi savos rakstveida aktos Vispārējā tiesā, pārbaude neļauj secināt, ka tā ir atteikusies tiesvedības laikā no iebildes par Pamatregulas 2. panta 7. punkta prettiesiskumu, kas norādīta atbilstoši LESD 277. pantam.

31 Proti, no šiem apsvērumiem izriet, pirmkārt, ka *Rusal Armenal* ir lūgusi Vispārējo tiesu atzīt Pamatregulas 2. panta 7. punktu par nepiemērojamu šajā lietā, jo, tāsprāt, ar normālās vērtības aprēķinu atbilstoši normām par importu no valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas, tika pārkāpts šīs regulas 2. panta 1.–6. punkts, kā arī Antidempinga nolīguma 2.1. un 2.2. pants, un, otrkārt, ka replikas rakstā pirmajā instancē *Rusal Armenal*, vienlaicīgi turpinot skaidri atsaukties uz LESD 277. pantu, aprobežojās ar savas argumentācijas precizēšanu par šo jautājumu.

32 Šajos apstākļos apelācijas sūdzības pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu – nospriežot, ka Pamatregulas 2. panta 7. punktā ir paredzēts īstenot individuālus pienākumus, kuriem piekrists PTO ietvaros, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā

Lietas dalībnieku argumenti

33 Ar otro pamatu Komisija būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav ņēmusi vērā spriedumu *Nakajima* /Padome (C-69/89, EU:C:1991:186), kad, pamatojoties uz pārsūdzētā sprieduma 36. un 53.–55. punktā esošajiem apsvērumiem, nosprieda, ka, pieņemot Pamatregulas 2. panta 7. punktu, Savienības likumdevējs ir iecerējis individuālo saistību īstenošanu, kas radītas ar Antidempinga nolīguma 2. pantu

un Otro papildu nosacījumu par VVTT 1994 VI panta 1. punktu, kas ir tā pielikumā. Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka tai ir jāpārbauda šīs regulas 2. panta 7. punkta tiesiskums attiecībā uz PTO līgumu normām.

34 Šajā ziņā Komisija apgalvo, ka pēdējā minētajā normā ir paredzēts izveidot "īpašu tirgus ekonomikas režīmu", kas piemērojams ekonomikām, kuras pāriet uz tirgus ekonomiku. Tā vietā, lai pamatotos ar šo PTO līgumu normu tekstu, šis īpašais režīms ietilpst Savienības stratēģiskajā politikā, kas paredzēta, lai kompensētu bijušo valsts plānveida ekonomikas valstu centienus un mudinātu tranzīta ekonomikas turpināt ekonomikas reformas, kā arī komerctirdzniecības liberalizāciju.

35 *Rusal Armenal* norāda, ka Komisijas norādītais kritērijs pārbaudes Savienības tiesā apjoma noteikšanai atbilstoši PTO līgumiem kļūdaini ir balstīts vienīgi uz to, vai Savienības likumdevējs bija iecerējis īstenot individuālās saistības PTO līgumu kontekstā. No Tiesas judikatūras izrietot, ka ir arī jāpārbauda, vai attiecīgajā Savienības tiesību aktā ir skaidra atsauce uz precīzām PTO tiesību normām, Pamatregulas preambulas 5. apsvērumam ļaujot konstatēt, ka šāda atsauce ir.

36 Katrā ziņā *Rusal Armenal* uzskata, ka, pieņemot šīs regulas 2. panta noteikumus par normālās vērtības aprēķinu, Savienības likumdevējs ir tiešām iecerējis īstenot noteikumus, kuri būtībā ir identiski Antidempinga nolīguma 2. pantam, kā arī otrajam papildu nosacījumam par VVTT 1994 VI panta 1. punktu, kas ir tā I pielikumā, uz kuru ir atsauce Antidempinga nolīguma 2.7. pantā. Šis secinājums būtībā izrietot, pirmkārt, no šīs pašas regulas preambulas 5. apsvēruma, otrkārt, no tā, ka Savienības tiesībās nav kritēriju par tirgus ekonomikas valsts statusa piešķiršanu, ar ko atkāpjas no šī otrā papildu nosacījuma, un, treškārt, no fakta, ka Armēnijas Republikas pievienošanās PTO dokumentos netiek paredzēta iespēja atkāpties no Antidempinga nolīguma 2.1. un 2.2. panta.

Tiesas vērtējums

37 Vispirms ir jāatgādina, ka, lai pamatotu prasību atcelt Savienības atvasināto tiesību aktu vai arī iebildi par šāda akta prettiesiskumu, uz starptautiskā nolīguma, kura līgumslēdzēja puse ir Savienība, noteikumiem var atsaukties tikai ar divkāršu nosacījumu, ka, pirmkārt, tas nav pretrunā šī nolīguma būtībai un sistēmai un, otrkārt, ka šī nolīguma noteikumi to satura ziņā šķiet beznosacījuma un pietiekami precīzi (skat. it īpaši spriedumu Padome u.c./*Vereniging Milieudefensie* un *Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, no C-401/12 P līdz C-403/12 P, EU:C:2015:4, 54. punkts un tajā minētā judikatūra). Tikai tad, ja šie divi nosacījumi ir vienlaicīgi izpildīti, Savienības tiesā var atsaukties uz šādiem noteikumiem kā kritēriju Savienības tiesību akta tiesiskuma novērtēšanā.

38 Kas attiecas uz PTO līgumiem, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka, ņemot vērā to raksturu un sistēmu, tie principā nav pieskaitāmi normām, uz kurām pamatojoties varētu tikt pārbaudīts Savienības iestāžu tiesību aktu tiesiskums (skat. it īpaši spriedumus Portugāle/Padome, C-149/96, EU:C:1999:574, 47. punkts; *Van Parys*, C-377/02, EU:C:2005:121, 39. punkts, un *LVP*, C-306/13, EU:C:2014:2465, 44. punkts).

39 Šajā ziņā Tiesa ir īpaši norādījusi, ka, ja tiktu atzīts, ka uzdevums nodrošināt Savienības tiesību atbilstību PTO noteikumiem ir tiešs Savienības tiesas pienākums, Savienības likumdošanas vai izpildvaras iestādēm tiktu liegta rīcības brīvība, kas ir līdzīgām Savienības tirdzniecības partneru iestādēm. Ir skaidrs, ka dažas līgumslēdzējas puses, kuras ir Savienības nozīmīgākās tirdzniecības partneres, ņemot vērā PTO līgumu priekšmetu un mērķi, ir tieši izdarījušas secinājumus, ka šie līgumi nav to normu vidū, attiecībā uz kurām to tiesu iestādes pārbauda savu valsts tiesību normu likumību. Ja tiktu pieļauts, ka nav šādas savstarpējības, pastāvētu risks izjaukt līdzsvaru PTO noteikumu piemērošanā (skat. it īpaši spriedumus Portugāle/Padome, C-149/96, EU:C:1999:574, 43.–46. punkts; *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 119. punkts, kā arī *LVP*, C-306/13, EU:C:2014:2465, 46. punkts).

40 Tomēr divās izņēmuma situācijās, kas izriet no Savienības likumdevēja vēlmes pašam ierobežot savu rīcības brīvību PTO noteikumu piemērošanā, Tiesa ir atzinusi, ka attiecīgajā gadījumā Savienības tiesa pārbauda Savienības tiesību akta vai aktu, kas pieņemti tā piemērošanai attiecībā uz PTO līgumiem, tiesiskumu.

41 Runa ir, pirmkārt, par situāciju, kad Savienība ir vēlējusies izpildīt īpašu pienākumu, ko tā ir uzņēmusies šo nolīgumu ietvaros, un, otrkārt, par gadījumu, kad attiecīgajā Savienības tiesību aktā ir tieša atsauce uz precīziem šo nolīgumu noteikumiem (skat. šajā ziņā it īpaši spriedumus *Fediol* /Komisija, 70/87, EU:C:1989:254, 19.–22. punkts; *Nakajima*/Padome, C-69/89, EU:C:1991:186, 29.–32. punkts; *Biret* un *Cie*/Padome, C-94/02 P, EU:C:2003:518, 73. punkts; kā arī Padome u.c./ *Vereniging Milieudefensie* un *Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, no C-401/12 P līdz C-403/12 P, EU:C:2015:4, 56. punkts).

42 Šajā lietā ir jāatgādina, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 36. punktā ir nospriedusi attiecībā uz Antidempinga nolīguma vietas Savienības tiesību sistēmā pārbaudi pēc tam, kad tā bija norādījusi, ka no Pamatregulas preambulas 5. apsvēruma izriet, ka Savienība ir pieņēmusi šo regulu, lai pildītu savas starptautiskās saistības, ka ar šīs regulas 2. pantu "Dempinga konstatēšana" Savienības nodoms bija izpildīt īpašos pienākumus, kuri ir ietverti Antidempinga nolīguma 2. pantā, kas attiecas arī uz dempinga konstatēšanu.

43 Šādos apstākļos ir jāpārliecinās, vai, kā to apgalvo Komisija, pārsūdzētajā spriedumā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, ciktāl tajā ir izdarīts šāds secinājums par Pamatregulas 2. panta 7. punktu.

44 Vispirms attiecībā uz šo ir jānorāda, ka Tiesa atsevišķos gadījumos ir atzinusi, ka PTO antidempinga sistēma varētu būt izņēmums no vispārējā principa, ka Savienības tiesa nepārbauda Savienības iestāžu tiesību aktu tiesiskumu attiecībā uz to atbilstību PTO nolīgumu normām (skat. šajā ziņā spriedumus *Nakajima*/Padome, C-69/89, EU:C:1991:186, 29.–32. punkts; *Petrotub* un *Republica*/Padome, C-76/00 P, EU:C:2003:4, 55. un 56. punkts, kā arī Padome u.c./*Vereniging Milieudefensie* un *Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, no C-401/12 P līdz C-403/12 P, EU:C:2015:4, 59. punkts).

45 Tomēr, lai konkrētā gadījumā tiktu pieļauts šāds izņēmums, vēl juridiski pienācīgi ir jāpierāda, ka likumdevējs ir izrādījis vēlmi Savienības tiesībās ieviest konkrētu pienākumu, kam piekrists PTO līgumu ietvaros.

46 Kā secinājumu 42. punktā norāda ģenerāladvokāte, šādā nolūkā nepietiek ar to, ka attiecīgā Savienības tiesību akta preambulā tiek vispārīgi norādīts, ka šis strīdīgais tiesību akts ir pieņemts, ņemot vērā Savienības starptautiskās saistības. Turpretī ir nepieciešams, lai no konkrētās strīdīgā tiesību akta normas būtu secināms, ka ar to ir nodoms īstenot kādu noteiktu no PTO līgumiem izrietošu saistību.

47 Kas attiecas uz Pamatregulas 2. panta 7. punktu, uzreiz ir jānorāda, ka ar šo normu, ņemot vērā to, kas norādīts šīs pašas regulas preambulas 7. apsvērumā, tiek ieviests īpašs režīms, kurā noteikti detalizēti noteikumi normālās vērtības aprēķinam attiecībā uz valstu, kas nav tirgus ekonomikas, tostarp Armēnijas, izcelsmes importu. Proti, kas attiecas uz šādu importu, šīs normas a) punktā ir paredzēts, ka normālo vērtību nosaka, pamatojoties uz cenu vai salikto vērtību kādā trešajā valstī ar tirgus ekonomiku vai pamatojoties uz cenu, kas piemērota, importējot preces no šīs trešās valsts uz citām valstīm, ietverot Savienību, vai, ja tas nav iespējams, izmantojot jebkuru citu pieņemamu pamatojumu, ietverot cenu, kāda Kopienā ir faktiski samaksāta vai maksājama par līdzīgu preci un kuru nepieciešamības gadījumā attiecīgi koriģē, lai ietvertu pieņemamu peļņas procentu. Turklāt tā paša noteikuma b) punktā ir noteikts, ka, veicot antidempinga izmeklēšanu attiecībā uz importu no visām valstīm bez tirgus ekonomikas, kas ir PTO dalībvalstis, līdz ar izmeklēšanas sākšanas dienu normālo vērtību nosaka atbilstīgi 1.–6. punktam, ja ir pierādīts, ka konkrētie ražotāji attiecībā uz līdzīgu produktu ražošanu un pārdošanu darbojas gandrīz pilnīgas tirgus ekonomikas apstākļos saskaņā ar c) punktā minētiem kritērijiem.

48 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Pamatregulas 2. panta 7. punkts ir Savienības likumdevēja gribas paudums šajā jomā – pieņemt Savienības tiesību sistēmai atbilstošu pieeju.

49 Proti, kā izriet no Regulas Nr. 2238/2000, ar ko groza Pamatregulu, preambulas, Pamatregulas 2. panta 7. punktā noteiktās tiesību normas, kas piemērojamas importam no PTO dalībvalstīm, kurās nav tirgus ekonomikas, ir balstītas uz tādu uzņēmumu parādīšanos šajās valstīs pēc veiktām ekonomikas reformām, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos.

50 Taču, ciktāl Antidempinga nolīgumā nav konkrētu normu par šādas kategorijas valstīm, nevar tikt noteikta atbilsme starp Pamatregulas 2. panta 7. punktā esošajām normām, kas attiecas uz importu no PTO dalībvalstīm, kurās nav tirgus ekonomikas, no vienas puses, un Antidempinga nolīguma 2. pantā definētajām normām, no otras puses. No tā izriet, ka šo Pamatregulas normu nebūtu jāuzskata par pasākumu, kas vērsts uz to, lai Savienības tiesību sistēmā nodrošinātu konkrētu pienākumu, kam piekrists PTO ietvaros, izpildi.

51 Antidempinga nolīguma 2.7. pants, aplūkojot to kopsakarā ar Otro papildu nosacījumu par VVTT 1994 VI panta 1. punktu, kas ir tā I pielikumā, uz kuru ir atsauce tajā, neliek apšaubīt šādu konstatējumu. Proti, papildus tam, ka ar šo Otro papildu nosacījumu netiek noteikta neviena precīza norma normālās vērtības aprēķinam, pats noteikums attiecas tikai uz gadījumiem, kuros tirdzniecība ir absolūts vai gandrīz absolūts monopols un kuros visas iekšējās cenas nosaka valsts.

52 Šo konstatējumu neliek apstrīdēt arī fakts, ka Pamatregulas preambulas 5. apsvērumā ir noteikts, ka ir "pēc iespējas" jāievieš Antidempinga nolīguma normas Savienības tiesībās. Proti, kā norāda ģenerāladvokāte secinājumu 44. un 46. punktā, šī vārdkopa ir jāsaprot tādējādi, ka, pat ja Savienības likumdevējs, pieņemot Pamatregulu, bija iecerējis ņemt vērā Antidempinga nolīguma normas, tas tomēr nav paudis vēlmi transponēt katru no šīm normām šajā regulā. Secinājums, ka Pamatregulas 2. panta 7. punkta mērķis ir īstenot konkrētas saistības, kuras ietver Antidempinga nolīguma 2. pants, tādējādi nekādā gadījumā nevar tikt pamatots tikai ar šī apsvēruma tekstu.

53 Šādos apstākļos ir jākonstatē, kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 50. un 51. punktā, ka Savienības likumdevējs ir īstenojis savu likumdošanas kompetenci attiecībā uz importu no PTO dalībvalstīm, kurām nav tirgus ekonomikas, normālās vērtības aprēķinu, piemērojot Savienības tiesību sistēmai atbilstošu pieeju, un tādējādi nevar tikt pierādīta Savienības likumdevēja vēlme, pieņemot Pamatregulas 2. panta 7. punktu, īstenot konkrētus pienākumus, kas ir Antidempinga nolīguma 2. pantā.

54 No visa iepriekš minētā izriet, ka, nospriežot citādi, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

55 Šādos apstākļos apelācijas otrais pamats ir jāpieņem.

56 Tādēļ pārsūdzētais spriedums ir jāatceļ pilnībā, neizskatot trešo pamatu, ko Komisija norādījusi apelācijas sūdzības pamatojumam, par vispārējā institucionālā līdzsvara principa pārkāpumu.

Par prasību Vispārējā tiesā

57 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. pantam, ja apelācija ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas lēmumu un tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Vispārējā tiesā.

58 Šajā lietā Tiesa uzskata, ka ir jāpieņem galīgais spriedums par *Rusal Armenal* celtās prasības par apstrīdētās regulas atcelšanu pirmo pamatu.

59 Šajā ziņā ir jānorāda, ka neviena no šī sprieduma 41. punktā norādītajām divām izņēmuma situācijām šajā lietā nav konstatējama. Pirmkārt, kā tika konstatēts šī sprieduma 53. punktā, Savienības likumdevēja vēlme, pieņemot Pamatregulas 2. panta 7. punktu, īstenot konkrētus pienākumus, kas ir Antidempinga nolīguma 2. pantā, nav tikusi pierādīta. Otrkārt, šīs regulas 2. panta 7. punktā nav tiešas norādes ne uz vienu konkrētu Antidempinga nolīguma noteikumu; vispārējās atsauces uz šī nolīguma noteikumiem šīs pašas regulas preambulas 5. apsvērumā pašas par sevi nav pietiekamas, lai pierādītu šādas atsauces pastāvēšanu (skat. šajā ziņā spriedumus *Van Parys*, C-377/02, EU:C:2005:121, 52. punkts; *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 113. un 114. punkts, kā arī Padome u.c./*Vereniging Milieudefensie* un *Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, no C-401/12 P līdz C-403/12 P, EU:C:2015:4, 58. punkts).

60 Šādos apstākļos ir jānoraida *Rusal Armenal* celtās prasības par apstrīdētās regulas atcelšanu pirmais pamats, ciktāl likumdevējs ir aicinājis Savienības tiesu pārbaudīt normālās vērtības aprēķina tiesiskumu vienīgi atbilstoši Pamatregulas 2. panta 7. punktam, to darot attiecībā uz *Rusal Armenal* ražotajām precēm.

61 Tomēr, tā kā Vispārējā tiesa nav izskatījusi otro līdz piekto pamatu, ko savas prasības atcelt tiesību aktu pamatojumam bija izvirzījusi *Rusal Armenal*, Tiesa uzskata, ka pašreizējais strīds šajā tiesvedības stadijā nav izlemjams.

62 Tādējādi lieta ir jānodod atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lemtu par otro līdz piekto pamatu.

Par tiesāšanās izdevumiem

63 Tā kā lieta tiek nodota atpakaļ Vispārējai tiesai, lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšana ir jāatliek.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu *Rusal Armenal*/Padome (T-512/09, EU:T:2013:571);

2) nodot lietu atpakaļ Eiropas Savienības Vispārējai tiesai, lai tā lemtu par pamatiem, par kuriem tā nav spriedusi;

3) atlikt lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

[Paraksti]